

ZBORNİK **SIMPOZIJUMA**

DIPLOMATIJA **U SPORTU**

**KAO DRUŠTVENI FENOMEN MEĐUNARODNE
PROMOCIJE I RAZVOJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Akademik
ASIM KURJAK

SADRŽAJ

UVOD	4	NJ.E. Dragan Jaćimović, Ambasador BiH u Sjevernoj Makedoniji	24
KONFERENCIJA <i>“Diplomatija u sportu kao društveni fenomen međunarodne promocije i razvoja Bosne i Hercegovine”</i>	10	Akademik Nerkez Arifhodžić, diplomatski savjetnik člana Predsjedništva BiH i dugogodišnji ambasador BiH	26
Asim Kurjak “Mogu li znanost i sport izvući nas iz ove velike krize?”	10	Akademik Izet Rađo, predsjednik Olimpijskog komiteta BiH	26
Povijesni razvoj	10	Samir Avdić, Gradonačelnik Grada Sarajeva	27
Hrvatska diplomacija	12	PANEL 2	30
Akademik SRGJAN KERIM “Da li sport može rušiti granice?”	16	Amel Tuka, atletičar	30
Dr. Semir Osmanagić “Sport kao univerzalni ambasador dijaloga i razvoja”	18	Lejla Njemčević, biciklistkinja	30
Prof. dr. Izet Rađo, akademik <i>Diplomatija u sportu kroz primjer Olimpijskog komiteta Bosne i Hercegovine: Mekodiplomatski okvir međunarodne afirmacije i razvoja države</i>	20	Toni Zorić, predsjednik Biciklističkog saveza BiH	31
PANEL 1	22	Dževad Alihodžić, generalni sekretar Košarkaškog saveza Bosne i Hercegovine	32
NJ.E. Francois Delmas, Ambasador Republike Francuske u BiH	22	Fuad Čibukčić, izvršni direktor Association International Academy of Sciences and Arts in Bosnia and Herzegovina i potpredsjednik Komisije za međunarodne odnose OK BiH	32
NJ.E. Sarah Eti Castellani, Ambasadorica Italije u BiH	23	SPORTSKA DIPLOMACIJA – meka moć u globalnoj areni	34
NJ.E. Luigi Soreca, Ambasador EU u BiH	24	MSc Ivan Tomić	34
		DEKLARACIJA SIMPOZIJUMA	38

UVOD

Obraćanje dr. Alije Kožljaka u ime člana Predsjedništva BiH dr. Denisa Bećirovića na otvaranju Simpozija "Diplomatija u sportu kao društveni fenomen internacionalne promocije i razvoja Bosne i Hercegovine", u organizaciji Association International Academy of Sciences and Arts in Bosnia and Herzegovina (IASAinBiH) i Olimpijskog komiteta BiH.

Poštovani predsjedniče Olimpijskog komiteta Bosne i Hercegovine, poštovani predstavnici Asocijacije međunarodne akademije nauka i umjetnosti, uvaženi članovi Izvršnog odbora, cijenjeni sportisti i treneri, uvaženi akademici, međunarodnih organizacija, dragi gosti, dame i gospodo,

Velika mi je čast i zadovoljstvo što danas mogu biti s vama, i što imam priliku da vam se na ovom izuzetnom skupu obratim u ime člana Predsjedništva BiH dr. Denisa Bećirovića, koji je zbog aktivnosti izvan države, spriječen da prisustvuje ovom važnom simpoziju.

Današnja tema, po mom dubokom uvjerenju, spaja najplemenitije vrijednosti našeg društva: sport i diplomatiju. Stoga čestitke organizatorima, OK BiH i Asocijaciji međunarodna akademija nauka i umjetnosti što su organiziranjem ovog simpozija dostatno istakli značaj ove teme.

Dozvolite mi, prije svega, da izrazim iskrenu zahvalnost Olimpijskom komitetu Bosne i Hercegovine na predanom radu u afirmaciji sporta, na promociji olimpijskih vrijednosti i na kontinuiranom doprinosu jačanju ugleda naše zemlje u svijetu. Vaš trud i vizija dokaz da sport nije samo natjecanje, nego i misija

povezivanja, učenja i predstavljanja zemlje u najboljem svjetlu.

Sport je danas jedan od najmoćnijih oblika globalne komunikacije.

On prevazilazi političke granice i kulturne razlike, povezuje ljude kroz emociju, poštovanje i zajedničke ideale.

Za Bosnu i Hercegovinu, sport ima posebno značenje, on je univerzalna vrijednost.

Sport je bio i ostao simbol opstanka, dostojanstva i zajedništva.

Naši sportisti su nas, u najtežim vremenima, predstavljali s ponosom, pokazali svijetu da ova zemlja ima karakter, srce i talenat.

Kada se zavijori zastava Bosne i Hercegovine na svjetskim takmičenjima, kada se intonira naša himna, to nije samo trenutak sportskog trijumfa – to je diplomatska poruka svijetu: da Bosna i Hercegovina živi, stvara i napreduje, uprkos svim izazovima.

Naši vrhunski sportisti – Amel Tuka, Larisa Cerić, Edin Džeko, Jusuf Nurkić, Džanan Musa, Ismail Barlov, ali i brojni mladi talenti širom zemlje – postali su autentični ambasadori Bosne i Hercegovine.

Oni nas predstavljaju ne samo rezultatima, nego i svojim ponašanjem, skromnošću, upornošću i poštovanjem prema protivnicima. Njihov primjer pokazuje da se ugled države ne gradi samo u kabinetima i institucijama, nego i na sportskim terenima, dvoranama i stadionima.

Svaki njihov nastup, svaka medalja i svaka pobjeda su poruke povjerenja, optimizma i ponosa, koje dopiru dalje od svake diplomatske izjave.

Diplomatija i sport su u istoj misiji i dijele iste ciljeve: graditi povjerenje, promovirati vrijednosti i jačati međunarodni ugled zemlje. U savremenom svijetu, sportska diplomatija postaje ključni segment vanjske politike.

Kroz sportske događaje, olimpijske igre, međunarodne forume i humanitarne akcije, države pokazuju svoje najbolje lice – lice otvorenosti, saradnje i kulture dijaloga.

Zato vjerujem da i Bosna i Hercegovina treba sistematski razvijati koncept sportske diplomatije.

Naše ambasade širom svijeta treba da budu aktivni promotori sporta i naših sportista, da kroz partnerstva sa domaćim savezima i dijasporom predstavljaju BiH kao zemlju mladih talenata i evropskih vrijednosti.

Zajedno s Olimpijskim komitetom, moramo uspostaviti Program "Sportski ambasadori Bosne i Hercegovine" – kojim bi naši vrhunski sportisti, uz podršku institucija, predstavljali zemlju na međunarodnim događajima, učestvovali u javnim kampanjama, školskim programima i humanitarnim misijama.

To bi bila najljepša sinergija sporta i diplomatije, kada sportista postaje lice države, a diplomatija glas njegovog uspjeha.

Bosna i Hercegovina zna koliko je mir dragocjen.

Upravo zato, sport mora biti prostor koji čuva to nasljeđe i gradi novu budućnost. Sport je bio i biće most mira i pomirenja.

Na sportskim terenima nema mjesta za podjele, tu su svi jednaki, u dresu istih boja, s istim ciljem i snom o pobjedi.

Zato sport treba biti ključni alat unutrašnje i regionalne diplomatije mira.

Zajednički sportski projekti mladih iz različitih sredina, regionalne lige, turniri i kampovi, mogu postati mjesta gdje se uči tolerancija, povjerenje i saradnja.

To je način da sport postane diplomatija koja spaja generacije, zajednice i narode.

Države koje ulažu u sport ulažu u budućnost, ali i u međunarodni kredibilitet.

Vrijeme je da i Bosna i Hercegovina prepozna sport kao strateški instrument svoje vanjske politike.

Da povežemo resore, saveze i institucije; da koristimo međunarodne sportske manifestacije za promociju turizma, kulture i investicija.

Nijedna medalja nije samo sportski uspjeh, svaka medalja je i diplomatski kapital zemlje koja stoji iza nje.

Zato sport nije trošak, on je ulaganje u ugled, povjerenje i prijateljstvo.

Poštovani prijatelji,

Sport nas uči da poštujemo pravila, da radimo kao tim i da vjerujemo u pobjedu.

Diplomatija nas uči da gradimo mostove, da čuvamo mir i da tražimo zajednička rješenja.

Zajedno, one predstavljaju ono najbolje što Bosna i Hercegovina može ponuditi svijetu: snagu karaktera, ljepotu različitosti i sposobnost da inspiriše.

Zato neka ovaj forum, koji je s razlogom okupio najvažnije aktere sportskog i društvenog života, bude početak nove faze u kojoj ćemo sport i diplomatiju posmatrati ne kao odvojene sfere, nego kao saveznike u misiji predstavljanja Bosne i Hercegovine, zemlje ponosa, mira i mogućnosti.

Dozvolite mi da još jednom zahvalim Olimpijskom komitetu Bosne i Hercegovine i Asocijaciji međunarodna akademija nauka i umjetnosti na organizaciji ovog važnog događaja, na posvećenosti mladim generacijama i na neumornom radu u službi države.

Neka naš zajednički cilj bude jednostavan, ali veličanstven: da Bosnu i Hercegovinu svijet prepozna po njenim vrijednostima, po njenim sportistima, i po sposobnosti da uvijek, na terenu i u diplomatiji, igra fer, hrabro i dostojanstveno.

Hvala vam.

Šef kabineta člana Predsjedništva
Bosne i Hercegovine,
Nj.E. Denis Bećirović

Pozdravni govor
Akademik Izet Rađo
Predsjednik OK BiH
Rukovodilac Sarajevskog ogranka IASAIN BiH

Dobrodošli, dragi prijatelji, kolege i gosti,

Na simpozij posvećen temi koja objedinjuje dvije naizgled različite, a u suštini duboko povezane sfere, sport i diplomatiju.

Sport je univerzalni jezik koji ne poznaje granice, vjeru ni naciju. On spaja ljude i države tamo gdje često ni politika, ni ekonomija ne uspijevaju. Kroz sportske arene, Bosna i Hercegovina šalje svijetu najljepše poruke o sebi, o talentu, upornosti, zajedništvu i poštovanju.

Sport komunicira emocijom, gestom i simbolom. Jedan sportski rezultat ili olimpijska medalja ima veću diplomatsku vrijednost od deset službenih govora.

Primjeri toga su mnogi, ali jedan je posebno vrijedan spomena — Amel Tuka, ambasador sportskog duha i ljudske skromnosti, koji je ime Bosne i Hercegovine učinio prepoznatljivim na najvišem svjetskom nivou.

Diplomatija u sportu nije samo protokol. Ona je živa suština odnosa među narodima, izražena kroz plemenito nadmetanje, kroz poštenu borbu, kroz stisak ruke nakon takmičenja.

Svaki susret naših sportista s drugima, svaka zastava podignuta na međunarodnom takmičenju, svaka medalja i svaka emocija, to su činovi male, ali moćne diplomatije.

Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine i naši sportski ambasadori, bilo na terenu, u nauci ili u upravljačkim strukturama, svakodnevno potvrđuju da je sport jedan od najsnažnijih promotora naše države.

On nosi poruku o miru, dijalogu i dostojanstvu, vrijednostima na kojima želimo graditi i našu međunarodnu prepoznatljivost.

Posebno smo ponosni na saradnju s prestižnom internacionalnom naučnom institucijom – IASa in BiH, koju predvodi naučni ambasador Bosne i Hercegovine, predsjednik akademik Asim Kurjak. Ta saradnja potvrđuje da sinergija nauke, sporta i diplomatije stvara mostove koji povezuju ljude, institucije i države.

Danas, u vremenu kad svijet ponovo traži mostove razumijevanja, Bosna i Hercegovina može, ali i mora, biti primjer sportske diplomatije – zemlje koja kroz sport ne promoviše samo sebe, nego i doprinosi globalnoj kulturi mira.

Neka ovaj simpozij bude prostor dijaloga, susreta ideja i novih vizija. Vjerujem da ćemo iz ovih razgovora izaći još uvjereniji da snaga Bosne i Hercegovine nije u njenim razlikama, nego u jedinstvu koje sport simbolizira.

Hvala vam što dijelite tu viziju.

Hvala vam što zajedno pokazujemo da se diplomatija može igrati – srcem.

*Predsjednik OK BiH
Rukovodilac Sarajevskog ogranka IASa in BiH
Akademik Izet Rađo*

KONFERENCIJA

"Diplomatija u sportu kao društveni fenomen međunarodne promocije i razvoja Bosne i Hercegovine"

Asim Kurjak: "Mogu li znanost i sport izvući nas iz ove velike krize?"

Diplomacija je pojam koji ima višestruka značenja, ali svima je zajedničko zadiranje u sferu međunarodnih odnosa i vanjske politike. Diplomacija u subjektivnom smislu označava sposobnost, znanje, vještinu, metodu komuniciranja, održavanja međunarodnih odnosa, pregovaranja, rješavanja konfliktnih situacija. To su karakteristike koje treba posjedovati diplomat, odnosno osoba čija je profesija, karijera, odnosno struka, predstavljanje države u međunarodnim odnosima. Profesija kojom se bave diplomati naziva se diplomacijom.

I na kraju, diplomacija je znanost koja proučava i podučava o relevantnim pitanjima u međunarodnim odnosima i vođenju vanjske politike. Kao znanost ona je kompilacija raznih znanstvenih područja prije svega politike, ali i povijesti, zemljopisa, prava, ekonomije i drugih.

Riječ "diplomacija" potječe od grčke riječi diploma, koja je prvotno označavala dvostruko presavijenu ispravu koja je služila kao dokaz završenog studija. Kasnija je riječ poprimila druga, šira značenja, a označavala je službene dokumente (između ostalog sporazume između vladara). Riječ diplomatije skovana je, prema nekim izvorima, u Francuskoj u 18. stoljeću, odkud se proširila i u druge europske jezike.

Povijesni razvoj

Antička Grčka bila je pogodna, zbog svoje podijeljenosti na brojne gradove-države,

za razvoj diplomatskih odnosa. Grčki su gradovi-države međusobno slali izaslanike u diplomatske misije koje su bile prihvaćene i tretirane s dužnom i protokolarnom pažnjom. Rimljani su također poštovali strane izaslanike, te im davali određenu zaštitu i povlastice, ali su takav tretman tražili i za svoje izaslanike (fetiales) kod stranih vladara. Međutim, do razvoja diplomacije dolazi tek u kasnijem razdoblju Rimskog Carstva (jer su do tada svi dijelovi europskog i mediteranskog prostora bili u sastavu Carstva, pa su se odnosi smatrali unutrašnjim pitanjem), naročito nakon njegove podjele 395. godine na Istočno i Zapadno, odnosno u doba Bizantskog Carstva. Održavanje diplomatskih odnosa i slanje izaslanika kod drugih vladara učestalo je i između drevnih indijskih država, ali i između država poput Sirije, Egipta, Kine. Arapski vladari također šalju svoje izaslanike. Za razdoblje starog i srednjeg vijeka karakteristična je privremena ili "ad hoc" diplomacija.

Prvi pravi počeci diplomacije javljaju se tek u doba renesanse, razvitkom ustanove stalne diplomacije, kada Venecija, Milano, Toskana, Firenca i drugi italijanski gradovi uvode imenovanje diplomatskih predstavnika. Tijekom 15. stoljeća stvara se diplomacija kao stalna djelatnost, a ne kao dotadašnje povremeno slanje i primanje izaslanika. Stalni diplomatski predstavnici imaju jasna naznačena prava i dužnosti, uz utvrđenje pravila njihovog djelovanja.

Francuski kardinal Richelieu osnovao je 1626. godine prvo ministarstvo vanjskih poslova kao središnje tijelo za vođenje poslova u

međunarodnim odnosima. Nakon Francuske i druge europske države osnivaju svoja ministarstva vanjskih poslova.

Za konkretnije određenje položaja i pravila u svezi s diplomatskim predstavnicima i njihovim funkcijama trebalo je čekati do 1815. godine, kada su države sudionice Bečkog kongresa nakon napoleonskih ratova prvi put višestranim (multilateralnim) sporazumom utvrdile pojedina bitna pitanja.

Promjene nakon II svjetskog rata dovode do stvaranja suvremene diplomacije, za koju je karakterističan razvoj višestrane, multilateralne diplomacije, pored tradicionalne dvostrane, bilateralne diplomacije. Tomu je pridonijelo i veliko povećanje broja subjekata međunarodnog prava (prije svega država i međunarodnih organizacija), što je dovelo do povećanja međunarodnih kontakata, ali i jačanja diplomatske službe.

U diplomatskoj komunikaciji engleski je jezik sve izrazitije počeo zamjenjivati francuski. S osnutkom Lige naroda 1920. i Ujedinjenih naroda 1945. stvaraju se velike i stalne međunarodne organizacije u okviru kojih se razvija znatna diplomatska djelatnost. Na diplomatskoj se pozornici javljaju i novi subjekti: međunarodne i regionalne organizacije, predstavnici novih režima i pokreta, a klasično polje diplomatskih odnosa i pregovora širi se na gospodarska, kulturna, vojna i dr. područja. Učestale su međunarodne konferencije na kojima se razmatra posebna problematika, ali i cjelovito reguliraju cijele grane međunarodnoga prava (npr. pravo mora). U multilateralnoj diplomaciji uzeli su maha tzv. sastanci na vrhu (samiti) državnih poglavara, predsjednika vlada, odn. ministara vanjskih poslova.

Diplomatska je služba do XIX st. bila regulirana običajnim pravom. Pravilnikom prihvaćenim

na Bečkom kongresu (1815) i protokolom Aachenskoga kongresa (1818) prihvaćena su neka opća načela ustroja diplomacije, a diplomatski su predstavnici razvrstani u razrede. Položaj diplomata, njihov rang, povlastice i imuniteti temelje se na Bečkoj konvenciji o diplomatskim odnosima iz 1961. i drugim propisima.

Hrvatska diplomacija

S obzirom na višeznačnost pojma diplomacije, te povijesnih promjena u shvaćanju države,

suvereniteta i međunarodnih odnosa, pod hrvatskom se diplomacijom mogu podrazumijevati diplomatski odnosi u koje je stupala Hrvatska ili države koje su postojale na dijelu njezina teritorija (npr. Dubrovačka Republika), kao i aktivnosti na međunarodnom planu u koje su bili uključeni hrvatski vladari ili drugi dužnosnici, institucije i istaknuti pojedinci.

Pojedine epizode iz hrvatske srednjovjekovne povijesti mogu se, s više ili manje argumenata, smatrati primjerima diplomatske aktivnosti:

sporazumi hrvatskih vladara s bizantskim carevima o primanju danka (vjerojatno Zdeslav i Bazilije I., 878), odnosno o upravljanju dalmatinskim gradovima (X–XI st.); uređivanje odnosa s Venecijom (dužd Petar Tradenik sklapa mir s knezom Mislavom 839); pregovori hrvatskih i bugarskih vladara (oko 928); pružanje utočišta stranim vladarima (npr. srpskom knezu Zahariji 924); posredovanje u diplomatskim misijama (papa Ivan VIII piše knezu Zdeslavu neka pomogne legatu kojega šalje bugarskom knezu Mihajlu). Od posebne su važnosti diplomatski kontakti

kneza Branimira s papom Ivanom VIII (879), kojima se obnavljaju veze sa Svetom Stolicom, a Papa upućuje blagoslov hrvatskome vladaru i njegovu narodu, uz želju da »sretno i sigurno vlada zemaljskom kneževinom«. Suvremenim rječnikom može se reći da Papa, blagoslovivši neovisnu vlast hrvatskoga vladara, priznaje i hrvatsku državu. Zvonimirova prisega vazalske vjernosti papi Grguru VII i čin njegove krunidbe od strane papinskoga legata (1075) ishod su obostranih interesa: potvrde legitimiteta novoga vladara na hrvatskome prijestolju, ali i traženja uporišta za papinsku

svjetovnu vlast (borba oko investiture).

Budući da su diplomatske odnose u feudalnom razdoblju održavali uglavnom vladari, a Hrvatska je od 1102. prihvaćala ugarske kraljeve za svoje, diplomacija hrvatske države srednjovj. i ranoga modernog razdoblja postojala je samo u vrlo ograničenom opsegu. Ako se pojam diplomacije protegne i na one prigode u kojima su predstavnici tadašnjega hrvatskoga »političkog naroda« (plemstva, odnosno staleža) pregovarali sa stranim vladarima ili najvažnijim državnim tijelima, može se reći da je hrvatska diplomatska aktivnost oživljavala u prijelomnim trenucima promjene dinastije (npr. dolazak Anžuvina na hrvatsko prijestolje 1301; pregovori uoči Cetinskoga sabora 1526–27), kao i onda kada su zbog nezadovoljstva stanjem i dvorskom politikom traženi izravni kontakti u inozemstvu (npr. višekratno obraćanje predstavnika hrvatskog sabora njemačkim staležima, među kojima istup kneza Bernardina Frankopana u Nürnbergu 1522; pregovori Katarine Zrinske s poslanikom francuskoga kralja 1664. i poslanstvo F. Bukovačkoga na Portu 1669., za pobune ugarskih i hrvatskih velikaša). Osim toga, niz je Hrvata obavljao složene i povjerljive diplomatske misije u službi vladara (npr. u XVI st. S. Brodarić, A. i M. Vrančić, F. T. Andreis), a neki su djelovali u diplomaciji stranih država (npr. I. F. Biundović).

U povijesti hrvatske diplomacije posebno mjesto pripada Dubrovačkoj Republici, ne samo zato što je bila zasebna država (1358–1808) s vlastitom diplomacijom, već i zbog toga što se, u složenu geopolitičkom okruženju, stoljećima služila diplomatskim umijećem kako bi održala slobodu i (razmjernu) samostalnost. Usmjerenost dubrovačke diplomacije mijenjala se ovisno o tome koji su međunarodni čimbenici bili najsnažniji, no posebne su naravi i stalniji bili odnosi s

Osmanskim Carstvom kao državom čiju je vrhovnu vlast Dubrovnik priznavao tijekom nekoliko stoljeća. Među najvećim su uspjesima dubrovačke diplomacije Višegradski ugovor s Ludovikom Anžvincem 1358., očuvani skladni odnosi s velikim silama u doba sukoba na Sredozemlju 1570–71., odolijevanje mletačkim pritiscima potkraj XVII st., ponovno približavanje Osmanskomu Carstvu 1737., otkako se u Austro-turskom ratu Dubrovnik priklonio suprotnoj strani. Vanjsku politiku Republike oblikovalo je Vijeće umoljenih (Senat): određivalo je njezine smjernice, biralo diplomatske predstavnike, davalo im napatke i primalo izvješća. Knezu, okruženu Malim vijećem, pripadala je najistaknutija uloga u protokolarnim prigodama, pri prijemu stranih diplomatskih predstavnika i preuzimanju vjerodajnica. Osoblje kancelarije, na čelu s državnim tajnikom, obavljalo je pomoćne administrativne poslove i vodilo arhiv. Dubrovačka je Republika diplomatske predstavnike pretežno određivala za pojedinu misiju, najčešće ih birajući iz redova plemstva, a prigodimice i uglednoga građanstva i službeničkog osoblja. Trajnije je naravi bilo poslanstvo »poklisara harača«, koji su svake god. (od 1703. svake treće) nosili danak u Carigrad, uređujući usput cio niz tekućih diplomatskih pitanja. Tek potkraj XVII st. Republika počinje postavljati stalne predstavnike u glavnim europskim središtima, svrstane u nekoliko razreda (opunomoćeni ministar, otpravnik poslova, agent). Za pribavljanje obavijesti i uspostavljanje kontakata Republika se koristila vrlo razgranatom mrežom trgovaca i drugih Dubrovčana; od svakoga tko bi se kakvim poslom našao u stranome svijetu očekivalo se da izvješćuje svoju vladu o uočenim prilikama i glasinama. Povjerljive su obavijesti bile odlučujuće za ispravno usmjerenje vlastite vanjske politike te visokocijenjena

roba na međunarodnome političkom tržištu; dubrovačkoj diplomatskoj praksi nije bilo strano upućivanje važnih informacija dvjema suprotstavljenim stranama. Pokloni i napojnice bile su sastavnim dijelom diplomatskih običaja. Jezik dubrovačke diplomacije bio je talijanski, u nastupima pred osmanskim vlastima povremeno i hrvatski. Dubrovačka Republika školovala je vlastite prevoditelje i tumače za turski jezik (dragomane) te raspolagala kurirskom službom. Već od XV st. u diplomatskoj se prepisci, prema potrebi, upotrebljavalo šifriranje.

Državopravni položaj Hrvatske u okviru Habsburške Monarhije bio je takav da njezine institucije vlasti nisu sudjelovale u vođenju vanjske politike. Neki elementi diplomatskih aktivnosti postojali su u djelovanju Jugoslavenkog odbora 1915–18 (kojemu su većina članova bili Hrvati, među njima najistaknutiji F. Supilo i A. Trumbić), a pogotovo za kratkotrajnog postojanja Države Slovenaca, Hrvata i Srba (29. X – 1. XII. 1918). Za Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1918–29), odnosno Kraljevine Jugoslavije (1929–41), država je bila unitarna, a to nije izmijenjeno ni davanjem posebnog položaja Banovini Hrvatskoj (1939–41). U cijelome tom razdoblju u jugoslavenskoj su diplomaciji djelovali i poneki Hrvati, no dominirali su srpski kadrovi odani režimu. Za II. svjetskog rata Nezavisna Država Hrvatska uspjela je uspostaviti diplomatske odnose jedino s državama vezanima uz Sile osovine. Institucije vlasti koje su izrasle iz antifašističkog pokreta, već su za rata uspjele ostvariti diplomatske

kontakte (1943), a ubrzo postići priznanje i uključanje u međunarodne organizacije (1945). Nakon prekida sa sovjetskim blokom (1948), socijalistička je Jugoslavija u razdoblju hladnoga rata bila uključena u »pokret nesvrstanosti«, u kojem je važnu ulogu imao jugoslavenski predsjednik J. Broz Tito. Federativno uređenje Jugoslavije značilo je da su u diplomatskim odnosima djelovale savezne institucije u kojima su bili zastupljeni predstavnici svih federalnih jedinica. Unatoč tomu što je nekolicina Hrvata u diplomaciji socijalističke Jugoslavije izgradila značajne karijere (npr. V. Velebit, B. Lončar), Hrvatska nije bila ravnopravno zastupljena.

Uspostavom Republike Hrvatske kao suverene i samostalne države (1991) stvara se cjelovit sustav institucija za vođenje hrvatske vanjske politike i održavanje međunarodnih odnosa. Hrvatska je uspostavila diplomatske odnose s gotovo svim važnijim državama i međunarodnim organizacijama, članica je UN-a (od 1992), Vijeća Europe (od 1996), i Europske unije (od 2013), zastupljena je stalnom misijom pri UN-u i UNESCO-u. Vanjska politika u djelokrugu je predsjednika RH, Vlade i Sabora. Ministarstvo vanjskih poslova dio je državne uprave zadužen za obavljanje političko-diplomatskih, konzularnih i dr. stručnih poslova radi ostvarivanja vanjske politike. Izgrađena je mreža diplomatskih predstavništava, a radi stručnog osposobljavanja diplomatskog osoblja od 1995. djeluje jednogodišnja Diplomatska akademija.

Literatura

Diplomacija. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2025. Pristupljeno 5.8.2025. <<https://www.enciklopedija.hr/clanak/diplomacija>>

Akademik SRGJAN KERIM: "Da li sport može rušiti granice?"

Želio bih pozdraviti inicijativu Olimpijskog komiteta Bosne i Hercegovine da organizuje konferenciju na ovu temu.

Sport je uvijek bio, i ostat će, jedno od najvažnijih sredstava komunikacije među ljudima i narodima. On otvara kanale i mogućnosti za razgovor o granicama koje politika i diplomatija često ne mogu preći.

Ova Konferencija je prilika da se vratimo u 1936. godinu, na Olimpijadu u Berlinu, u nacističkoj Njemačkoj pod vodstvom Adolfa Hitlera. Tada je Jesse Owens, američki atletičar afroameričkog porijekla, zadivio svijet. Iako je bio suočen s rasizmom i predrasudama, Owens se time nije opterećivao. Svojim nastupima ponizio je Hitlera i naciste pred punim stadionom u Berlinu, osvojivši četiri zlatne medalje.

Njegova pobjeda bila je toliko upečatljiva da je ušla u historiju. U kvalifikacijama mu je čak pomogao i njemački atletičar Luz Long, koji mu je dao savjet kako da preskoči magičnu granicu od osam metara. Uprkos političkoj atmosferi i neprijateljstvu, Owens je pokazao pravi olimpijski duh i fer plej. To je bio prvi poraz Hitlera — simbolično, ali snažno — otkako su nacisti došli na vlast 1933. godine.

Ovaj primjer spominjem zato što pokazuje da i u najtežim okolnostima sport dokazuje da je više od igre. On je izraz duha, humanosti i zajedništva. Kroz sportski duh i ponašanje sportista, zanemarujemo pitanja porijekla, nacije ili boje kože.

Danas sport sve više postaje filozofski i psihološki fenomen. Pogledajmo svijet oko nas: nacionalizam i populizam šire se posvuda, dok sportisti često pokazuju suprotno – duh jedinstva i saradnje. Ako pogledamo sastave fudbalskih reprezentacija Engleske, Španije, Portugala i mnogih drugih, vidjet ćemo sve

više etnički miješanih igrača, ljudi koji dolaze iz različitih dijelova svijeta, uglavnom iz Afrike.

Kylian Mbappé, na primjer, kapiten je Francuske reprezentacije, a porijeklom je iz podsaharske Afrike. To su sjajni primjeri koji trebaju služiti kao uzor mladima. Oni pokazuju koliko je primitivno, nazadno i besmisleno ostajati zarobljen unutar etničkih granica i po svaku cijenu braniti samo svoje, isključujući druge. Takav način razmišljanja razdvaja, umjesto da povezuje ljude.

Ova konferencija je velika prilika ne samo za Bosnu i Hercegovinu, koja se i dalje suočava s izazovima, već i za cijeli region. Ovo pitanje nije samo bosanskohercegovačko, nego i evropsko. Migracije su stvorile velike političke podjele u Evropi – rast stranaka koje su protiv migranata i zatvaraju se u nacionalizam. To nije dobro za Evropu.

Prvo, zato što među migrantima ima mnogo kvalifikovanih ljudi koji mogu doprinijeti ekonomijama tih zemalja. Drugo, zato što Evropa ima ozbiljan demografski problem i potrebno joj je "osvježanje".

I konačno, zato što je humanost urođena svim ljudima – bez obzira na rasu, vjeru, porijeklo ili naciju. Moramo naučiti živjeti zajedno, tolerisati jedni druge, jer to je suština našeg postojanja: imati univerzalnu svijest, vjerovati u slobodu, demokratiju i vrijednosti koje nas čine ponosnim ljudima.

Upravo iz ovih razloga pozdravljam i podržavam sve inicijative i aktivnosti FIFA i UEFA usmjerene na afirmaciju nogometa kao jednog od stubova u suzbijanju ksenofobije, rasizma i svih drugih oblika diskriminacije te gušenja ljudskih prava. Kao predsjednik 62. Zasedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija uvijek ću se zalagati da se pitanja globalne sigurnosti, održivog razvoja te poštivanja ljudskih prava tretiraju skupa i nerazdvojno. Uloga sporta je tom pogledu, po mom dubokom mišljenju, nezamjenjiva.

Dr. Semir Osmanagić: "Sport kao univerzalni ambasador dijaloga i razvoja"**Iskustva iz Turističko-kulturno-sportskog parka Ravne 2 u Visokom**
Autor: Dr. Semir Osmanagić

Arheološko–turistički park „Ravne 2“ u Visokom tokom proteklih godina postao je jedan od najprepoznatljivijih primjera kako se kultura, nauka, turizam i sport mogu povezati u jedinstvenu platformu međunarodne promocije Bosne i Hercegovine. Ovaj park, nastao kao dio šireg istraživačkog i turističkog kompleksa u okviru Fondacije "Arheološki park: Bosanska piramida Sunca", prerastao je u prostor susreta sportskih, kulturnih, obrazovnih i diplomatskih inicijativa. Time je Visoko, nekada mali lokalni centar, postalo mjesto okupljanja sportista, naučnika, diplomata i posjetilaca iz cijelog svijeta.

Tokom prethodnog perioda u parku su održani brojni sportski događaji koji su privukli pažnju domaće i međunarodne javnosti. U saradnji s Olimpijskim komitetom Bosne i Hercegovine organiziran je Olimpijski dan za učenike osnovnih škola, koji je okupio nekoliko hiljada učesnika, te promovirao vrijednosti sporta, tinskog duha i zdravog života. Park je također bio domaćin Evropske sedmice sporta, realizirane u partnerstvu s institucijama Evropske unije, čime je Bosna i Hercegovina po prvi put dobila snažnu promociju u okviru jedne panevropske sportske manifestacije.

Među najznačajnijim događajima svakako se izdvajalo otvaranje teniskog stadiona u Ravnama 2, ceremonija koju je predvodio Novak Đoković, najbolji teniser svijeta i jedan od najutjecajnijih sportista današnjice. Ovaj događaj je imao izuzetno snažan međunarodni odjek: u njemu su učestvovali teniseri i juniorski reprezentativci iz šest država, dok je prisustvovalo čak 75 medijskih kuća iz Evrope, Azije i Sjeverne Amerike. Program je emitovan uživo u deset zemalja,

čime je Bosna i Hercegovina predstavljena u svjetlu sporta, gostoprimstva i prirodnih ljepota — potpuno drugačije od najčešćih medijskih narativa o političkim tenzijama i društvenim izazovima.

Ravne 2 su, pored navedenog, ugostile i međunarodne muške i ženske ITF teniske turnire, turnire u basketu 3x3, turnire u odbojci na pijesku, te niz sportskih manifestacija za najmlađe, uključujući i školski rukometni festival. Jedan od događaja koji je privukao posebnu pažnju bila je trka "Pyramid Trail", koja je kombinirala planinski trkački sport sa prirodnim pejzažima visokog kraja. Ovi događaji nisu samo obogatili lokalnu sportsku ponudu, već su doprinijeli izgradnji pozitivnog imidža države kroz promociju turizma, sporta i zdravih životnih stilova.

Zajednički imenitelj svih ovih aktivnosti bila je diplomatija kroz sport — koncept koji podrazumijeva korištenje sportskih događaja kao platformi za jačanje međunarodne saradnje, promociju države i uspostavljanje novih kontakata među institucijama, organizacijama i pojedincima. Ravne 2 su se pokazale kao idealno mjesto za takav oblik povezivanja, prvenstveno zahvaljujući kombinaciji prirodne ljepote, kulturne vrijednosti i organizacijske infrastrukture koja omogućava održavanje događaja visokog nivoa.

U fokusu predavanja bila je prezentacija načina na koje Ravne 2 doprinose stvaranju mostova između različitih kultura i zajednica. Kroz sportske događaje, ali i kroz paralelne programe poput umjetničkih kolonija, muzičkih festivala, naučnih konferencija i ekoloških projekata, park je postao mjesto susreta i dijaloga. Tokom proteklih godina u Ravnama su boravili sportisti, diplomate, profesori i istraživači iz preko pedeset zemalja, što ga je učinilo jednim od najdinamičnijih kulturno-sportskih centara u regionu.

Predavanje je također naglasilo da je u savremenoj međunarodnoj diplomatiji

sport sve češće korišten kao sredstvo koje prevazilazi političke barijere. Sportski događaji stvaraju pozitivne emocije, okupljaju mlade ljude i promovišu univerzalne vrijednosti poput fer-pleja, poštovanja i saradnje. U tom smislu, Ravne 2 su pokazale kako jedna lokalna zajednica može iskoristiti svoje prirodne i kulturne resurse za stvaranje globalno relevantnog brenda.

Posebno je istaknuto da svi sportski programi u Ravnama 2 doprinose boljoj međunarodnoj percepciji Bosne i Hercegovine. Umjesto da zemlja bude predstavljena kroz političke sukobe, korupciju ili negativne društvene narative, Ravne 2 nude alternativnu sliku — sliku zemlje prirodnih ljepota, mladosti, kreativnosti i otvorenosti prema svijetu. Veliki broj medijskih izvještaja iz međunarodnih kuća potvrdio je da su događaji u Visokom bili jedan od najpozitivnijih primjera promocije Bosne i Hercegovine u protekloj deceniji.

Zaključno, predavanje je pokazalo da Ravne 2 predstavljaju model kako jedan sportski, kulturni i turistički centar može postati platforma međunarodne diplomatije, mjesto povezivanja različitih ljudi i vrijednosti, te prostor afirmacije države u globalnom okruženju. Kroz sport, kulturu i saradnju, park je u proteklih godinama izgradio prepoznatljiv identitet koji nastavlja privlačiti pažnju svijeta.

Prof. dr. Izet Rađo, akademik

Diplomatija u sportu kroz primjer Olimpijskog komiteta Bosne i Hercegovine: Mekodiplomatski okvir međunarodne afirmacije i razvoja države

Sport kao globalni društveni fenomen posjeduje izuzetnu sposobnost da oblikuje percepciju država i naroda, prevazilazeći političke granice i ideološke razlike. U savremenim međunarodnim odnosima sport se etablirao kao značajan instrument „meke moći“, omogućavajući državama da kroz sportska dostignuća, međunarodne događaje i institucionalnu saradnju jačaju svoj međunarodni imidž i doprinose vlastitom razvoju. U tom kontekstu, diplomatija u sportu dobija sve važniju ulogu u Bosni i Hercegovini, kao državi koja nastoji afirmirati svoje vrijednosti, potencijale i identitet u kompleksnom globalnom okruženju (Nye, 2004).

1. Sport kao oblik „meke moći“ u savremenim međunarodnim odnosima

Koncept „meke moći“ (soft power), kako ga definiše Nye (2004), podrazumijeva sposobnost države da utiče na druge aktere putem privlačnosti, kulture i vrijednosti, a ne putem prisile. Sport kao univerzalni jezik koji razumiju sve generacije i kulture postao je ključan alat upravo takvog nenasilnog međunarodnog uticaja. U slučaju Bosne i Hercegovine, čiji politički narativi često ostaju zarobljeni u okvirima postkonfliktnog društva, sport nudi alternativni kanal komunikacije – kanal oslobođen unutrašnjih podjela, ispunjen pozitivnim emocijama i međunarodnim priznanjem. Kroz sportske uspjehe, promotivne kampanje, olimpijske nastupe i kontinuirano prisustvo na

međunarodnim takmičenjima, Bosna i Hercegovina gradi prepoznatljive simbole identiteta. Takvi simboli nadilaze stereotipe i afirmiraju državu kao zajednicu talentovanih, posvećenih i perspektivnih ljudi. Svaka medalja, svaki plasman i svaka sportska priča predstavljaju oblik nenametljive diplomatije, jačajući vidljivost Bosne i Hercegovine u globalnom sportskom prostoru (Jackson & Haigh, 2008).

2. Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine kao akter sportske diplomatije

Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine (OK BiH) predstavlja jednu od najznačajnijih institucija u međunarodnoj promociji države kroz sport. Od prijema u Međunarodni olimpijski komitet 1993. godine, OK BiH kontinuirano djeluje kao nosilac diplomatskih i razvojnih aktivnosti koje nadilaze sportsku sferu (International Olympic Committee, 2023).

Sportska diplomatija OK BiH manifestuje se kroz tri ključne dimenzije:

- Reprezentativnu, kroz nastupe sportista pod državnom zastavom na međunarodnim igrama.
- Razvojnu, kroz programe koji podižu kapacitete sportskog sistema u zemlji i omogućavaju pristup evropskim i svjetskim fondovima (Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine, 2024).
- Simboličku, kroz afirmaciju univerzalnih vrijednosti mira, jednakosti, inkluzije i interkulturalnosti.

Dodatnu težinu ovom segmentu daje i naučno-istraživački okvir, posebno kroz analize i evaluacije olimpijskog sportskog sistema u BiH, što je sistemski obrađeno

u studiji Rađe, Planinčić i Fazlagića (2024). Time sport postaje platforma koja integriše različite društvene tokove, jačajući i unutrašnju koheziju i međunarodnu vidljivost države.

3. Sport kao prostor interkulturalnog dijaloga i društvene integracije

Bosna i Hercegovina, kao multikulturalno društvo, u sportu pronalazi jedinstvenu arenu u kojoj se različiti identiteti susreću na neutralnom terenu. Kolektivni nastupi reprezentacija, zajedničke pripreme, međunarodna takmičenja i simbolika zajedničkih boja doprinose izgradnji osjećaja pripadnosti i zajedničkog cilja. Ovaj proces ima snažan diplomatski odjek, jer slike jedinstva i saradnje među sportistima govore o državi koja je sposobna prevazići unutrašnje razlike i afirmirati principe saradnje i mira.

Sport istovremeno nudi mogućnost rekonstrukcije međunarodnog narativa o Bosni i Hercegovini. Umjesto slika konflikta ili političke nestabilnosti, sport u fokus stavlja slike talenata, mladosti, uspjeha i modernizacije, doprinoseći tako i promociji i društvenoj transformaciji zemlje (Jackson & Haigh, 2008).

4. Međunarodni sportski događaji kao pokretači razvoja i imidža

Organizacija međunarodnih sportskih događaja – od regionalnih takmičenja do evropskih i svjetskih foruma – predstavlja snažan instrument diplomatske strategije.

Takvi događaji stvaraju prilike za susret političkih i ekonomskih lidera, jačanje međunarodnih partnerstava, privlačenje investicija i razvoj turizma. Za Bosnu i Hercegovinu, koja nastoji ojačati svoju međunarodnu poziciju, ovakvi događaji predstavljaju priliku da se predstavi kao sigurna, stabilna i otvorena država.

Primjeri poput candidature Sarajeva i Istočnog Sarajeva za Zimske olimpijske igre mladih 2032. godine posebno potvrđuju da sport može biti platforma dugoročnog planiranja, regionalne saradnje i infrastrukturnog razvoja, sa značajnim diplomatskim efektima (Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine, 2024).

Diplomatija u sportu predstavlja snažan društveni fenomen i važan mehanizam međunarodne promocije Bosne i Hercegovine. Kroz sport država dobija jedinstvenu priliku da prikaže svoju kulturnu raznolikost, ljudske potencijale, opredijeljenost za mir i sposobnost integracije u međunarodne tokove. U vremenu kada su globalni odnosi sve kompleksniji, sport ostaje jedna od rijetkih univerzalnih platformi koja povezuje, motivira i inspiriše. Kroz strateško djelovanje svojih sportskih institucija, posebno Olimpijskog komiteta Bosne i Hercegovine, država ima potencijal da sportsku diplomatiju pretvori u dugoročni resurs međunarodnog razvoja i priznanja (Nye, 2004; Rađo et al., 2024).

Literatura

- International Olympic Committee. (2023). Olympic Charter. IOC.
- Jackson, S. J., & Haigh, S. (2008). Between and beyond politics: Sport and foreign policy in a globalizing world. *Sport in Society*, 11(4), 349–358. <https://doi.org/10.1080/17430430802019212>
- Nye, J. S. (2004). Soft power: The means to success in world politics. PublicAffairs.
- Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine. (2024). Godišnji izvještaj o radu. OK BiH.
- Rađo, I., Planinčić, D., & Fazlagić, S. (2024). Evaluacija olimpijskog sportskog sistema Bosne i Hercegovine. Olimpijski komitet BiH.

PANEL 1

NJ.E. Francois Delmas, *Ambasador Republike Francuske u BiH*

Olimpijske i Paraolimpijske igre u Parizu predstavljale su događaj koji je francuski narod organizovao s izuzetnom posvećenošću i željom za uspjehom, što je prepoznato i na globalnom nivou. Pariz je ujedno postavio nove standarde u domenu organizacije velikih sportskih manifestacija, posebno u pogledu inovacija i održivosti. Igre su ocijenjene kao jedne od najodgovornijih ikada održanih, s naglašenim fokusom na zaštitu okoliša i smanjenje emisija stakleničkih plinova.

Delegacija Bosne i Hercegovine dala je poseban doprinos promoviranju ravnopravnosti spolova, budući da su žene bile zastupljene u većem broju, što je istaknuto kao važan iskorak. Igre su imale i izrazito decentraliziran karakter, s takmičenjima koja su se održavala širom Francuske – od sjevera zemlje i Pariza, preko Marseja, pa sve do Francuske Polinezije.

Kao jedan od najznačajnijih globalnih medijskih događaja, Igre su okupile oko 26.000 novinara i privukle milijarde televizijskih gledalaca, što je dodatno potvrdilo njihov izuzetan promotivni potencijal. Francuska ima dugogodišnju tradiciju organizacije velikih sportskih manifestacija, uključujući Svjetsko prvenstvo u fudbalu 1998., Evropsko prvenstvo 2016. i Zimske olimpijske igre 1992., te je već u pripremi za Zimske olimpijske igre 2030.

Sport zauzima značajno mjesto i u francuskoj diplomatiji: imenovani su ambasadori za sport, razvijaju se brojni projekti vrijedni stotine miliona eura, a sportske aktivnosti uključene su u redovne diplomatske programe. Kroz saradnju s Bosnom i Hercegovinom organizovani su brojni događaji, uključujući obilježavanje Olimpijskog dana u Sarajevu, Banjoj Luci i Mostaru, uz izdavanje prigodne poštanske marke i sportskog riječnika.

Sport, kao univerzalna vrijednost, ističe principe hrabrosti, inkluzivnosti, prevazilaženja

vlastitih granica, te borbe protiv rasizma i diskriminacije. Zato je od izuzetne važnosti da sport ostane prostor igre, a ne predmet političke manipulacije. Uprkos sportskim rivalstvima i emocijama koje oni nose, sport ostaje snažan most prijateljstva među narodima, koji kroz sport grade međusobno razumijevanje.

NJ.E. Sarah Eti Castellani, *Ambasadorica Italije u BiH*

Zimske olimpijske igre Milano–Cortina 2026, čije je otvaranje planirano na stadionu San Siro u februaru naredne godine, predstavljaju nastavak višedecenijske tradicije Italije u organizaciji međunarodnih sportskih manifestacija. U fokusu organizacionog koncepta nalazi se integracija sporta, ekonomskog razvoja i održivosti. Italija raspolaže jednim od najznačajnijih sportskih sektora u Evropi i svijetu, s industrijom sportske odjeće i opreme čija vrijednost iznosi približno 5 milijardi eura i čini oko 1,4% nacionalnog BDP-a. Tehnološki kapaciteti, uključujući proizvodnju infrastrukture za zimske sportove, potvrđeni su i kroz prisutnost italijanske opreme u regionalnim centrima poput Jahorine i Trebevića.

Organizacija Igara generira pozitivne ekonomske efekte, prije svega u oblasti turizma, zapošljavanja i privlačenja novih investicija. Olimpijsko selo projektovano je u skladu s principima ekološke održivosti, uz planiranu postolimpijsku prenamjenu u najveći studentski kompleks u zemlji, čime se osigurava trajna društvena vrijednost. Dodatno, partnerstvo između organizacionog komiteta i regija domaćina usmjereno je na promociju kulturnog i gastronomskog naslijeđa, s ciljem dugoročne međunarodne vidljivosti.

Posebnu komponentu čini obrazovni program Agenda 2026, koji obuhvata populaciju od približno osam miliona mladih do 25 godina i podstiče njihovo uključivanje u sportske i društvene aktivnosti zasnovane na principima održivosti i inkluzivnosti. Time se jača veza između mladih generacija i olimpijskih/paraolimpijskih vrijednosti.

Kumulativno, Milano–Cortina 2026 predstavlja platformu za međunarodnu promociju Italije i regija domaćina, istovremeno potvrđujući da sport, kao univerzalna društvena kategorija, ima značajan razvojni i diplomatski potencijal, a njegove implikacije prevazilaze nacionalne, kulturne i jezičke granice.

NJ.E. Luigi Soreca, Ambasador EU u BiH

Proces evropskih integracija Bosne i Hercegovine reflektuje se i u oblasti sporta, gdje dinamičan napredak sportista često nadmašuje tempo političkih procesa. U tom kontekstu, djelovanje Evropske unije u sektoru sporta u Bosni i Hercegovini posebno je značajno, budući da promoviše vrijednosti koje su u temelju evropskog projekta: međusobno poštovanje, inkluzivnost i zajedničko djelovanje uprkos identitetskim i društvenim razlikama.

Realizacija Evropske sedmice sporta u Visokom, organizovana uz podršku nacionalnih sportskih institucija i uz prisustvo komesarke za proširenje Marte Kos, ilustrativan je primjer načina na koji EU može unaprijediti sportski sektor u BiH. Saradnja s istaknutim sportistima, uključujući Amela Tuku, Lanu Pudar i Ismaila Barlova, dodatno potvrđuje da sportski akteri već predstavljaju nosioce ključnih evropskih vrijednosti koje Unija nastoji ojačati u bosanskohercegovačkom društvu.

Bosna i Hercegovina, zbog svojih prirodnih i kulturno-istorijskih karakteristika, kao i izražene društvene otpornosti, predstavlja atraktivno okruženje za razvoj brojnih programa. Posebno se ističu instrumenti predpristupne pomoći (IPA), Erasmus+ Sport i program Kreativna Evropa. U tekućoj godini zabilježen je najveći broj aplikacija iz BiH u okviru Erasmus+ Sport programa, što ukazuje na rastući kapacitet i interes za međunarodne sportske projekte. Evropska unija dodatno doprinosi razvoju sportske infrastrukture, što potvrđuju ulaganja poput 2,1 miliona eura u modernizaciju fiskulturnih dvorana u 16 osnovnih škola.

Kumulativno, aktivnosti EU u oblasti sporta u Bosni i Hercegovini doprinose jačanju

društvene kohezije, institucionalnih kapaciteta i integracijskih procesa, potvrđujući sport kao relevantan instrument šire društvene transformacije.

NJ.E. Dragan Jaćimović, Ambasador BiH u Sjevernoj Makedoniji

Sport i kultura predstavljaju efikasne instrumente međunarodne promocije grada, države i lokalnih zajednica, posebno u kontekstu ograničenih finansijskih ulaganja. Iskustva iz prakse, uključujući posjetu mladim reprezentativcima Bosne i Hercegovine u Sjevernoj Makedoniji i njihov uspjeh u osvajanju četiri medalje, potvrđuju ulogu sporta kao snažnog društvenog i diplomatskog resursa. Promocija mladih sportista pokazuje se kao značajan faktor izgradnje pozitivnog identiteta i društvene kohezije.

Ključnim izazovom ostaje potreba za sistemskim ulaganjem u sportsku infrastrukturu, budući da održiv sportski razvoj nije moguće ostvariti bez institucionalne i finansijske podrške. Uprkos strukturnim ograničenjima, rezultati bosanskohercegovačkih sportista ukazuju na postojanje potencijala kojim se zemlja može ponositi, što dodatno potvrđuje značaj sportskog angažmana na individualnom i kolektivnom nivou. Učestvovanje u Zimskom EYOF-u 2019. predstavlja primjer uspješne saradnje na nivou država, entiteta i lokalnih zajednica, te doprinosi međunarodnoj vidljivosti Bosne i Hercegovine.

EYOF 2019. može se posmatrati kao strateški korak ka budućim međunarodnim sportskim projektima, uključujući i eventualnu kandidaturu za veće olimpijske manifestacije u perspektivi naredne decenije. Prirodne i kulturne specifičnosti Bosne i Hercegovine dodatno pojačavaju potencijal sporta kao sredstva nacionalne promocije, što sportu

Akademik Nerkez Arifhodžić,
diplomatski savjetnik člana
Predsjedništva BiH i dugogodišnji
ambasador BiH

Bosna i Hercegovina i njen glavni grad Sarajevo posjeduju jedinstven i trajno relevantan međunarodni identitetski atribut – status olimpijske države i olimpijskog grada. Takav status, koji je u svjetskim razmjerama rijedak s obzirom na to da mali broj država organizuje Olimpijske igre u svojim glavnim gradovima, predstavlja dugoročno obilježje od izuzetnog značaja za međunarodni položaj i sportski identitet zemlje. Ovaj atribut potvrđuje ne samo sportski potencijal države već i njen kapacitet da djeluje kao međunarodni subjekt sposoban za realizaciju najkompleksnijih globalnih sportskih događaja.

Organizacija sportskih manifestacija najvišeg ranga zahtijeva sinergijsko djelovanje sportskih institucija i države, uz očuvanje pune autonomije sportskih struktura u skladu s olimpijskim pravilima i međunarodnim standardima organizacije. U takvom okviru diplomatija dobija posebnu ulogu – od procesa međunarodnog lobiranja za kandidaturu, do promovisanja manifestacije

u zemljama u kojima djeluju diplomatsko-konzularna predstavništva. Diplomatske aktivnosti obuhvataju jačanje sportskih, turističkih, privrednih i sigurnosnih veza, kao i unapređenje međunarodne percepcije zemlje domaćina.

Efikasno korištenje ovih mogućnosti osigurava dodatni razvojni impuls i doprinosi kreiranju pozitivne slike države, što posredno može podstaći priliv investicija i kapitala. Time sport postaje ne samo instrument međunarodne vidljivosti, već i faktor šireg socioekonomskog razvoja.

Akademik Izet Rađo, predsjednik
Olimpijskog komiteta BiH

Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine djeluje u izrazito kompleksnom i nestabilnom društveno-političkom okruženju, pri čemu kontinuirano obavlja značajnu ulogu u razvoju sporta i sportske diplomatije. U međunarodnom okviru, OK BiH predstavlja Bosnu i Hercegovinu na visokom institucionalnom nivou, dok u unutrašnjem kontekstu istovremeno ostvaruje sportsko-diplomatsku funkciju koja zahtijeva intenzivnu koordinaciju različitih aktera. Jedan od najznačajnijih primjera takvog djelovanja jeste iniciranje i realizacija projekta EYOF 2019, koji

je kroz domaće i međunarodne partnerstvo potvrdio kapacitete BiH za organizaciju velikih multisportskih manifestacija.

Saradnja s diplomatskim predstavnicima, lokalnim vlastima i stručnim kadrom dodatno je doprinijela jačanju institucionalnih kompetencija u oblasti sportske diplomatije. Paralelno, OK BiH je prepoznao razvojne mogućnosti koje nudi Evropska unija te je kroz uključivanje mladih stručnjaka posvetio posebnu pažnju implementaciji programa usmjerenih na promociju univerzalnih olimpijskih vrijednosti. Aktivnosti Komiteta podstiču integrativne procese unutar države, doprinose pozitivnoj međunarodnoj percepciji Bosne i Hercegovine i predstavljaju okvir za zadržavanje i afirmaciju najuspješnijih sportista.

Kroz dosljednu realizaciju projekata i izgradnju međunarodnih partnerstava, Olimpijski komitet BiH jača sportsku i diplomatsku infrastrukturu zemlje te afirmiše sport kao mehanizam društvene kohezije i instrument unutrašnje i vanjske integracije.

Samir Avdić, Gradonačelnik Grada
Sarajevo

Iskustvo organizacije Evropskog olimpijskog festivala mladih (EYOF) predstavlja jedan od

najznačajnijih primjera uspješne sportske i institucionalne saradnje u Bosni i Hercegovini nakon rata. Kao učesnik u ranim fazama organizacijskog procesa, autor ističe da je EYOF 2019, održan u Sarajevu i Istočnom Sarajevu, bio izuzetno uspješan i često ocijenjen kao jedan od najkvalitetnije organizovanih EYOF-a do danas. Posebna vrijednost manifestacije ogledala se u visokim nivoima međusobnog povjerenja, koordinacije i zajedničkog angažmana institucija i lokalnih zajednica, što podsjeća na duh zajedništva prisutan tokom XIV Zimskih olimpijskih igara 1984. godine.

Organizacijski uspjeh potvrđen je i međunarodnim priznanjem, uključujući nagradu koju je Princ Albert II dodijelio gradovima domaćinima, tadašnjim gradonačelnicima, te Olimpijskom komitetu Bosne i Hercegovine, čija je institucionalna podrška bila ključna u partnerstvu s Evropskim olimpijskim komitetom.

Autor naglašava da Sarajevo, kao glavni grad Bosne i Hercegovine, posjeduje izuzetan sportski, infrastrukturni i društveni potencijal, te da predstavlja urbano okruženje koje kontinuirano afirmira vrijednosti otvorenosti, multikulturalnosti i evropskog identiteta. U tom smislu, postoje realne pretpostavke da Sarajevo i Istočno Sarajevo mogu biti kandidati za organizaciju buduće Olimpijade mladih 2032. godine, ukoliko se ostvari odgovarajuća politička podrška i održi institucionalna saradnja.

Bosna i Hercegovina, kroz svoje glavne urbane centre, pokazuje sposobnost implementacije kompleksnih sportskih događaja te afirmacije univerzalnih civilizacijskih i evropskih vrijednosti. Stoga se očekuje da će institucije Evropske unije i međunarodni partneri dodatno osnažiti svoju podršku, kako bi se postojeći potencijali u potpunosti valorizirali u budućem periodu.

PANEL 2

Amel Tuka, atletičar

Iskustva vrhunskih sportista iz Bosne i Hercegovine predstavljaju važan segment razumijevanja uloge sporta u afirmaciji nacionalnog identiteta i međunarodne vidljivosti države. Autor svjedoči o vlastitoj sportskoj karijeri u okviru koje je, naročito tokom 2015. godine kada je postigao rezultat priznat kao najbrži na svijetu, imao priliku predstavljati Bosnu i Hercegovinu na najvišem međunarodnom nivou. Naglašava da je nacionalna zastava, isticana uz lične sportske uspjehe, bila snažan izvor emotivne i simboličke motivacije, čije porijeklo vidi u porodičnom odgoju i ranoj internalizaciji domoljublja.

Poseban značaj, prema autoru, ima učešće na svjetskim prvenstvima i ceremoniji otvaranja Olimpijskih igara, pri čemu ističe da se emocionalna dimenzija takvih iskustava teško može adekvatno verbalizirati. Takvi momenti predstavljaju vrhunac individualnih sportskih karijera, ali i doprinose kolektivnoj afirmaciji države u globalnom sportskom prostoru.

U međunarodnim kontaktima autor se često suočavao s nedovoljnim poznavanjem geografske i političke pozicije Bosne i Hercegovine, što je djelimično prevaziđeno razvojem digitalnih tehnologija i boljom globalnom dostupnošću geografskih informacija. No, ističe da lični angažman sportista, uključujući lične pozive i inicijative, ima važnu ulogu u promoviranju Bosne i Hercegovine kao otvorene, gostoljubive i evropski orijentirane države. Autor navodi da njegovi sportski kontakti iz Italije redovno posjećuju Bosnu i Hercegovinu te da takva

iskustva mijenjaju percepciju o zemlji i podstiču ponovne dolaske.

Dodatno, naglašava ulogu Olimpijskog komiteta Bosne i Hercegovine kao krovne institucije koja doprinosi razvoju sporta, međunarodnom ugledu i realizaciji visokokvalitetnih sportskih događaja, poput manifestacije organizirane u Visokom, koja je privukla pažnju i predstavnika Evropske unije. Autor posebno ističe važnost kontinuiteta učenja i angažmana mladih sportista, kao i značaj sporta kao mehanizma povezivanja ljudi i stvaranja međunarodnih partnerstava.

Na kraju, prikazuje i lični primjer saradnje s predstavnicima Evropske unije, ističući da sportska zajednica, uključujući trenere i sportske profesionalce iz Italije, predstavlja važan kanal za jačanje sportsko-diplomatskih veza i podršku razvoju sporta u Bosni i Hercegovini.

Lejla Njemčević, biciklistkinja

Ovaj prilog problematizira izazove i razvojne potrebe sportskog sistema u Bosni i Hercegovini iz perspektive aktivne sportistkinje koja je profesionalnu afirmaciju ostvarila u biciklizmu. Autorica ukazuje na činjenicu da je njen profesionalni put, isprva usmjeren ka pravnoj struci, usmjerila sportska uspješnost, što je dodatno otvorilo pitanje nedostatka sistemskog finansiranja sportista te neadekvatnosti postojećih normativnih rješenja u oblasti sporta. Kroz iskustvenu analizu, ističe se nedovoljno razvijen segment edukacije u sportskom sektoru, uključujući i deficit stručnih kadrova koji bi adekvatno zastupali interese sportista i sportskih saveza.

Centralni dio sažetka naglašava potrebu za unapređenjem sportske diplomatije kao ključnog instrumenta modernog sportskog sistema. Autorica argumentira da sportski akteri uživaju visok stepen društvenog povjerenja, što im omogućava lakši pristup

institucijama i donosiocima političkih odluka. U tom kontekstu, ističe se da je povezivanje sportskih profesionalaca sa stručnjacima iz oblasti prava, politike i javne uprave ključno za kreiranje održivih i sistemskih reformi u Bosni i Hercegovini.

Zaključno, rad podcrtava da sport posjeduje snažan transverzalni kapacitet — od društvene mobilnosti i diplomatskog pozicioniranja do institucionalnih reformi — te da upravo ta sposobnost sporta da "otvara vrata" predstavlja važan resurs za transformaciju sportskog sektora i šireg društvenog okvira u Bosni i Hercegovini.

Toni Zorić, predsjednik Biciklističkog saveza BiH

Sport kao instrument međunarodne promocije Bosne i Hercegovine ima značajnu ulogu, što pokazuje studijski prikaz aktivnosti vezanih za organizaciju prve međunarodne biciklističke trke kroz Bosnu i Hercegovinu, planirane za narednu godinu. Događaj, realiziran u partnerstvu s Olimpijskim komitetom Bosne i Hercegovine, već u preliminarnoj fazi bilježi interesovanje 44 međunarodna tima iz preko 30 zemalja, što ga svrstava među najznačajnije sportske manifestacije u zemlji nakon Evropskog omladinskog olimpijskog festivala (EYOF).

U radu se reflektira lično iskustvo predstavnika Bosne i Hercegovine u međunarodnim sportskim institucijama, s naglaskom na proces uspostavljanja profesionalnih kontakata, izgradnje institucionalne prepoznatljivosti te postepenog jačanja međunarodne vidljivosti države. Posebno se ističe transformacija položaja Bosne i Hercegovine unutar međunarodne biciklističke zajednice, koja je od inicijalne anonimnosti evoluirala do pozicioniranja zemlje u središte pažnje na globalnim kongresima Svjetske biciklističke unije (UCI).

Primjeri uključuju uspješnu organizaciju stručnog edukativnog događaja na Blidinju 2024. godine, javnu prezentaciju Bosne i Hercegovine na UCI kongresu u Cirihi, te povećanje institucionalnog ugleda kroz izbor u UCI delegaciju 2025. godine.

Središnja teza rada jeste da sportska diplomatija nadilazi formalne sportske okvire i predstavlja učinkovit mehanizam državne afirmacije, u kojem sportski funkcioneri, delegati i organizatori događaja djeluju kao neposredni ambasadori države. Analiza ukazuje da strateški planirane sportske manifestacije, kombinirane s aktivnim međunarodnim angažmanom, mogu značajno doprinijeti jačanju međunarodne percepcije i pozicioniranju Bosne i Hercegovine kao kredibilnog partnera u globalnoj sportskoj zajednici.

**Dževad Alihodžić, generalni sekretar
Košarkaškog saveza Bosne i Hercegovine**

Uloga sporta kao sredstvo društvene kohezije i međunarodne promocije države, ukazuje s posebnim naglaskom na doprinos sportskih ličnosti razvoju sportske diplomatije u Bosni i Hercegovini. Kroz refleksiju na iskustva iz košarkaške prakse, ističe se značaj pojedinaca čija je sportska reputacija omogućila stvaranje kanala komunikacije i pristupa nedostupnim resursima, čime sport postaje ključni most između društvenih i političkih struktura. Primjer djelovanja Mirze Delibašića, čiji je međunarodni sportski ugled omogućio privilegirani pristup sportskim institucijama u Španiji, ilustrira moć "meke diplomacije" zasnovane na ugledu sportskih ambasadora.

Dodatno, analizirana je savremena uloga bh. košarkaša koji djeluju u najvišim međunarodnim ligama, poput NBA i elitnih evropskih takmičenja, te njihov doprinos

vidljivosti Bosne i Hercegovine na globalnoj sceni. Njihova profesionalnost, javni nastupi i društveni angažman stvaraju pozitivan imidž države i otvaraju nove kanale međunarodne saradnje.

Poseban naglasak stavljen je na reprezentaciju Bosne i Hercegovine u košarci kao primjer funkcionalnog modela unutrašnje kohezije. Od osnutka Košarkaškog saveza BiH, reprezentacija djeluje kao integrisana i jedinstvena struktura, demonstrirajući visok nivo saradnje, zajedništva i profesionalizma. Ovaj model sugerira mogućnost primjene sportskih principa u širem društveno-političkom djelovanju, pri čemu sportski kolektivi mogu poslužiti kao uzor državnim institucijama u izgradnji međusobnog povjerenja i efikasne komunikacije.

Rad potvrđuje da sport, kroz svoje aktere i organizacijske strukture, predstavlja snažan i održiv mehanizam diplomatije, doprinoseći međunarodnoj afirmaciji Bosne i Hercegovine te stvaranju dugotrajnih pozitivnih odnosa kako unutar zemlje, tako i u međunarodnom okruženju.

**Fuad Čibukčić, izvršni direktor
Association International Academy
of Sciences and Arts in Bosnia and
Herzegovina i potpredsjednik Komisije za
međunarodne odnose OK BiH**

Ovaj rad analizira ulogu sporta u međunarodnoj promociji i diplomatiji, naglašavajući značaj sinergije sportskih institucija, kulturnih aktera i diplomatskih mehanizama u oblikovanju imidža države. Na temelju empirijskih i komparativnih primjera, ističe se da koordinirani angažman nacionalnih sportskih timova i pojedinaca može postati snažan instrument "meke moći",

doprinoseći međunarodnoj prepoznatljivosti i valorizaciji države.

Analiziran je primjer korporativnog i institucionalnog pristupa promociji kroz sport, s osvrtom na strategije Republike Hrvatske 1997–1998. godine, kada je kombinacija sportskih uspjeha i medijske vidljivosti rezultirala efektivnim repozicioniranjem zemlje na međunarodnoj sceni. Rad također naglašava potrebu za institucionalnom arhitekturom u kojoj sportski savezi i krovne organizacije djeluju koordinirano s državnim institucijama kako bi se postigli strateški

vanjskopolitički ciljevi, što predstavlja praksu etabliranu u zapadnim zemljama.

Kroz primjer Bosne i Hercegovine, rad ilustrira izazove u implementaciji sličnog modela, uključujući nedostatak sustavne financijske podrške i fragmentiran pristup kroz kantonalne institucije i korporativne donacije. Zaključuje se da efektivna sportska diplomatija zahtijeva institucionaliziran, strateški pristup te integraciju sportskih, kulturnih i diplomatskih resursa, što može doprinijeti jačanju međunarodnog ugleda države, povećanju vidljivosti i stvaranju dugoročnih partnerstava.

SPORTSKA DIPLOMACIJA - meka moć u globalnoj areni

MSc Ivan Tomić

Sport u suvremenim međunarodnim odnosima više nije samo natjecateljska aktivnost, nego sofisticiran alat komunikacije, izgradnje imidža i oblikovanja meke moći. Za velike države sport predstavlja nadogradnju njihove geopolitičke pozicije, ali za male države on je često jedini globalno prepoznatljiv kanal kroz koji mogu ispričati svoju priču i oblikovati međunarodnu percepciju. Male države, ograničene vojnom, gospodarskom ili političkom moći, u sportu pronalaze sredstvo koje im omogućuje da prema svijetu projiciraju sliku otpornosti, autentičnosti i nacionalnog identiteta. Odatle se razvija koncept sportske diplomacije – oblik meke moći koji povezuje sport, kulturu i međunarodne odnose, ali i koji istodobno nadilazi klasične diplomatske instrumente.

Male države u kontekstu sportske diplomacije imaju nekoliko posebnih prednosti. Njihova

manja politička struktura i društvena fleksibilnost omogućuju im bržu prilagodbu globalnim trendovima i veću povezanost između sportskih institucija i javnosti. Za razliku od velikih sila, čiji sportski uspjesi često djeluju rutinski, pobjede malih država imaju snažan emocionalni naboj. Sport im postaje simbol ponosa, otpornosti i identiteta, način da se predstave svijetu kao zajednice koje, unatoč ograničenjima, mogu ostvariti iznimne uspjehe. Njihove sportske priče često poprimaju globalni karakter jer predstavljaju arhetip borbe "Davida protiv Golijata". Kada mala država svlada veliku, to se ne doživljava samo kao rezultat na terenu, nego kao univerzalna metafora o hrabrosti, upornosti i vjeri u sebe. Time sport za male države postaje mnogo više od natjecanja – on postaje diplomatski jezik, emotivni kapital i sredstvo oblikovanja nacionalnog narativa.

Ranije spomenuti pojam meke moći, koji je definirao Joseph Nye, opisuje sposobnost

države da privuče i inspirira druge, a ne da ih prisiljava ili potkupljuje. Meka moć temelji se na vrijednostima, reputaciji i emocionalnoj privlačnosti, zbog čega sport predstavlja idealan kanal. Sport stvara emociju bez potrebe za dodatnim objašnjenjem. On govori univerzalnim jezikom koji nadilazi političke i kulturne granice. Sportski uspjesi malih država, uspjesi koji privlače globalnu pozornost, često imaju efekat koji višegodišnje diplomatske kampanje teško mogu postići: stvaraju prepoznatljivost, podižu ugled i generiraju simpatije međunarodne javnosti. Kada mala država nadvlada veliku, njezina pobjeda predstavlja metaforu – dokaz da veličina nije pitanje teritorija ni broja stanovnika, već karaktera i zajedništva.

Sport, međutim, ne djeluje samo prema van. On je i moćan unutarnji integracijski mehanizam. Povijest nudi nekoliko upečatljivih primjera. Jedan od najpoznatijih dolazi iz Južnoafričke Republike, gdje je sport postao ključni instrument pomirenja nakon apartheida. Nelson Mandela prepoznao je da politika ne može sama stvoriti povjerenje među podijeljenim zajednicama. Zato je iskoristio Svjetsko prvenstvo u ragbiju 1995. kako bi ujedinio zemlju. Trenutak kada je

Mandela, u dresu Springboksa, predao trofej kapetanu Franu Pienaar, ostao je simbol nadilaženja povijesnih rana i početak stvaranja novog nacionalnog identiteta. Taj prizor pokazao je da sport može izvršiti funkciju koju politički procesi često ne mogu – biti katalizator emocionalnog i društvenog iscjeljenja.

Primjer Njemačke također jasno demonstrira moć sporta u oblikovanju nacionalne slike, ali na drugačiji način. Iako se često spominju Olimpijske igre 1972., još je snažniji i suvremeniji simbol njemačke sportske diplomacije fenomen poznat kao Sommermärchen – Svjetsko prvenstvo u nogometu 2006. godine. SP 2006. nije bio samo sportski događaj, nego strateški projekt izgradnje nove percepcije Njemačke u svijetu. Nakon desetljeća reputacijskih tereta povezanih s prošlošću, Njemačka je željela pokazati svoje moderno lice: otvoreno, gostoljubivo, prijateljsko i multikulturno. Tijekom tog prvenstva zemlja je doživjela val nacionalnog ponosa koji je bio inkluzivan i oslobođen povijesnih opterećenja. Milijuni ljudi slavili su na ulicama, s njemačkim zastavama koje su se vijorile bez složenih simboličkih konotacija koje su ih pratile

desetljećima. Sommermärchen je u međunarodnoj javnosti stvorio sliku Njemačke kao zemlje samopouzdanja, dobrodošlice i optimizma. To prvenstvo postalo je jedno od najuspješnijih primjera kako sport može poslužiti kao platforma za reputacijsku transformaciju i izgradnju modernog, pozitivnog nacionalnog identiteta.

Bosna i Hercegovina posjeduje jednako snažan potencijal. Sportske uspomene Sarajeva 1984. i dalje su jedan od najpozitivnijih simbola ove zemlje – simbol mira, topline i otvorenosti koji je ostao urezan u kolektivno sjećanje regije i svijeta. U današnjem politički i etnički kompleksnom društvu sport često predstavlja jedini prostor u kojem se zajednička emocija spontano stvara. Kada navijači zajednički bodre sportaše koji predstavljaju Bosnu i Hercegovinu, nestaju političke podjele, a ostaje zajednički identitet utemeljen na emociji, pripadnosti i ponosu. Upravo ta sposobnost sporta da povezuje različite zajednice unutar jedne države čini ga izvanredno važnim instrumentom ne samo međunarodne vidljivosti, nego i izgradnje unutarnje kohezije.

Ipak, nijedna sportska diplomacija ne može funkcionirati bez sustava i političke volje. Male države posebno su osjetljive na nedostatke sustavnog pristupa, jer njihov bazen talenata prirodno je manji, pa se oslanjanje na slučajne talente ili pojedinačni entuzijazam pokazuje dugoročno neučinkovitim. Stvaranje vrhunskih sportaša – ključnih ambasadora sportske diplomacije – zahtijeva jasno planiranje, ulaganje u infrastrukturu, trenere, znanstvenu podršku, školski sport i razvoj mladih. Politička volja stoga postaje temeljni preduvjet: *conditio sine qua non* svake nacionalne sportske strategije. Samo države koje sustavno grade sport mogu očekivati

rezultate koji će imati diplomatski značaj i dugoročno stvarati reputacijsku vrijednost.

Budućnost, ili možemo reći i sadašnjost nam ukazuje da suvremeni sport donosi i novu dimenziju koja posebno pogoduje malim državama: eSport. Riječ je o globalnom fenomenu s više od 600 milijuna gledatelja godišnje, koji nadilazi granice fizičke infrastrukture i tradicionalnih sportskih modela. Za razliku od klasičnog sporta, eSport ne zahtijeva velike stadione ni složenu infrastrukturu, već tehnološki razvoj, kreativnost i uključivanje mladih. Male države u eSportu mogu pronaći jedinstvenu platformu za izgradnju imidža modernosti, inovativnosti i tehnološke naprednosti. Kroz digitalne sportove moguće je brzo dosegnuti globalnu publiku, privući investicije, jačati nacionalni brend i pozicionirati se kao suvremena, dinamična nacija. eSport time postaje nova generacija sportske diplomacije – ona koja odgovara ritmu digitalnog doba i otvara prostor koji male države mogu iskoristiti bez strukturnih ograničenja fizičkog sporta.

Sve ove dimenzije pokazuju da sportska diplomacija malih država nije samo alat vanjske politike nego i oblik nacionalne samopotvrde. Sport nadilazi ideološke i društvene granice, povezuje, inspirira i gradi povjerenje. Male države kroz sport mogu projicirati svoju priču, svoje vrijednosti i svoje ambicije, stvarajući sliku koja se u međunarodnoj areni prepoznaje i cijeni. U konačnici, veličina države ne određuje njezin geopolitički utjecaj; ono što ga određuje jest veličina priče koju je u stanju ispričati. A sport – možda više nego ijedna druga sfera društva – daje tim pričama glas koji dopire najdalje.

Sarajevo, 25. 10. 2025.

DEKLARACIJA SIMPOZIJUMA

Jedan od prvih rezultata Simpozijuma "Diplomatija u sportu kao društveni fenomen međunarodne promocije i razvoja Bosne i Hercegovine" jeste Deklaracija Simpozijuma koja je jednoglasno prihvaćena od svih panelista. U skladu sa sveobuhvatnom željom za jačanje uloge sporta kao univerzalnog jezika koji prevazilazi granice naroda i kultura, ovaj dokument predstavlja ključne principe i ciljeve koje je skup svih aktera usvojio tokom

održanog simpozijuma. Deklaracijom se izražava opredjeljenje za promovisanje sporta kao najmoćnijeg ambasadora Bosne i Hercegovine, te za zaštitom, njegovanjem i razvojem vrijednosti koje sport njeguje — jedinstva, tolerancije, poštenja i prijateljstva među narodima i kulturama. Ovaj akt simbol je zajedničke posvećenosti stvaranju društva u kojem sport služi kao temelj za izgradnju mira, razumijevanja i međusobnog uvažavanja.

Deklaracija postavlja sljedeće prioritetne ciljeve i pravce djelovanja:

1. Uvrštavanje sportske diplomatije u zvanične strategije vanjske politike i promocije BiH, prepoznajući sport kao ključni alat za međunarodnu promociju i izgradnju mira.
2. Povećanje državne podrške vrhunskim sportistima i olimpijcima kao ambasadorima BiH, kroz adekvatne pripreme, nagrade i državni protokol.
3. Uvođenje diplomatske kategorije "Sportista-ambasador BiH" i njihovo aktivno uključivanje u diplomatske aktivnosti širom svijeta.
4. Razvoj programa za podršku mladim talentima i rodnu ravnopravnost u sportu i diplomatskim inicijativama.
5. Podsticanje saradnje sa ambasadama, međunarodnim organizacijama, i povezivanje sporta sa kulturom, obrazovanjem i omladinom.
6. Ulaganje u međunarodne sportske manifestacije i sportsku infrastrukturu u BiH kao važne segmente promocije zemlje.
7. Osnivanje mehanizama za transparentno praćenje i evaluaciju sprovođenja deklaracije.
8. Povezivanje sportske diplomatije sa održivim razvojem i ekološkom odgovornošću.

**Association International Academy of Sciences and Arts in Bosnia and Herzegovina
(IASainBiH)**

Sarajevski ogranak IASainBiH

ZBORNİK SIMPOZIJUMA “Diplomatija u sportu kao društveni fenomen međunarodne
promocije i razvoja Bosne i Hercegovine”

Izdaje

Association International Academy of Sciences and Arts in Bosnia and Herzegovina

Za izdavača

akademik Asim Kurjak

Priprema

Jasna Jandrić Dorić

Lektor

Jasna Jandrić Dorić

Tehnički uređenje i dizajn

VS Design

Jezik izdanja

B-H-S

Tiraž

25

Štampa

Pentagram

Sarajevo, decembar 2026.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine

FMON
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke

*Sport je univerzalni
ambasador dijaloga*